

## מהות טהרת הפרה האדומה

טומאת מת הינה טומאה מיוחדת. מבין כל הטומאות כולן זוהי הטומאה היחידה שהטמא נטמא מהאוויר, דהיינו: אדם הנמצא באוהל או בחדר שנמצא בו מת, או שמאהיל על קבר – נטמא. בנוסף – טמא מת הנכנס לעזרת המקדש חייב כרת, עונש שלא מצינו אצל טמאים אחרים המוזהרים רק בלאו ולא בכרת. גם צורת טהרתה, שהיא הזאת מי חטאת (אפר פרה אדומה המעורבב עם מים חיים), שונה מטמאים אחרים החייבים בטבילה בלבד (פרט למצורע, שאף הוא טמא בעל דרגת טומאה חמורה).

יש להבין את מהותה של טומאה זו, עליה פותחת ואומרת התורה בראשית פרשתנו<sup>1</sup> "זאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לֵאמֹר" – מהלשון משמע שזו חוקה המהווה תשתית ובסיס לתורה כולה, וגם דבר זה דורש הבנה.

טומאת המת מנתקת את האדם מקדושתו שכן היא ירדה לעולם בעטיו של חטא אדם הראשון, והיא גרמה לפירוד שקיים בעולמנו בין הרוחניות לגשמיות. כל מצב בו טומאת המוות מתגלה, היא פוגמת את קדושת האדם ומעוררת את שורש הפגם, את חטא אדם הראשון. מכאן מובן מדוע התורה מכנה את תהליך הטהרה בשם "חוקת התורה" ולא בשם "חוקת הפרה", שכן טומאה זו מעוררת את שורש הפירוד והפגם הקיים בעולמנו, את שורש העוון הקדמון שגרם לגילוי הטומאה בבריאה. המיתה, סילוק הנשמה מן הגוף, חוזרת ומעוררת את פגם הנחש, והטומאה חוזרת ומתגלה. מכאן שטומאה זו הינה טומאה רוחנית, זאת בשונה מטומאות אחרות.

באופן זה מבאר בעל האורח חיים הקדוש בתחילת פרשתנו כי שורש טומאת המת מקורו בכך שכל מקום בו היה גילוי של קדושה, והקדושה הסתלקה – כוחות הטומאה נאחזים ברושם הנשאר מהקדושה ומנסים להיאחז בו. הוא ממשיך זאת לזבובים הבאים לכלי שהיה בו דבש ומנסים לינוק את שאריות הדבש. נשמת היהודי יש בה קדושה גדולה, ובעת הסתלקות הנשמה מן הגוף נשאר רושם מן הקדושה הזו בגוף האדם וממילא מיד נאחזים בו כוחות הטומאה כדי לינוק ממנו. אדם הנמצא באוהל המת "נדבק" כביכול בטומאה זו. בטומאות אחרות הטומאה הינה דבר מחודש המתחדש עקב סיבה מסוימת, וכשהסיבה לטומאה מסתלקת מספיקה טבילה כדי לסלק את הרשימו שהשאירה הטומאה באדם. אולם טומאת מת נובעת מכך שהטומאה נאחזת כביכול בנשמת האדם. עקב כך יש להפריד ולסלק טומאה זו מנשמת האדם, ולא מספיקה טבילה בלבד. תהליך הטהרה באמצעות מי החטאת מנתק את הטומאה מן האדם, כפי שנבאר לקמן.

<sup>1</sup> במדבר י"ט, ב.

מכאן מובן מדוע טומאה זו עוברת כביכול באויר, שכן זו טומאה רוחנית. מכאן גם מובן גם מדוע רק קברי יהודים מטמאים, ולא של נוכרים, שכן קדושה קיימת רק בנשמת היהודי ולכן רק אצל האדם מישראל שייכת טומאה זו. באותו אופן קברי צדיקים אינם מטמאים, שכן הצדיקים נקראים במיתתם חיים, כך שחיות הקדושה נשארת בגופם ולכן כוחות הטומאה לא יכולים להיאחז שם.

הכהנים, העובדים את עבודת הקודש במקדש, מוזהרים מלהטמא למת שכן טומאה זו כביכול "מנתקת" אותם משורש קדושתם המאפשר להם להיות מחוברים באופן תמידי לקדושה.

תהליך הטהרה באמצעות אפר הפרה האדומה מלמדנו על אופן ההתנתקות מטומאת המת. הפרה האדומה מרמזת על דינים. כדברי רש"י בשם רבי משה הדרשן שהפרה האדומה מרמזת על חטא העגל, ולכן: "תבוא אמה ותקנח צואת בנה". שריפת הפרה האדומה מרמזת על ביטול כוח הדין, כשם שניתצו וכיתתו את העגל. שריפת הפרה אל נוכח פני אוהל מועד, מול פתח המקדש, מרמז על היפוך הטומאה וחיבורה לקדושה. תהליך השריפה מתבצע על ידי כהן, שחיבורו לקדושה, אשר עקב התעסקותו עם כוחות הדין נטמא במהלך שריפת הפרה. ולבסוף – ערבוב אפר הפרה עם מי המעין, דבר ההופכם למי חטאת, מרמז על מיתוק מידת הדין באמצעות המים החיים שעניינם טהרה. מים חיים אילו, אותם מזים על הטמאים, מסלקים כביכול את טומאת המוות ומחברים מחדש את האדם לשורש קדושתו שהסתלקה ממנו.

**יהי רצון שנזכה במהרה לגילוי כוח הקדושה והטהרה במלוא עוזו, ולבניין המקדש בתפארה!**

